

Akademický rok 2024/2025

Bakalářská práce – posudek oponentky/oponenty

Jméno a příjmení studentky/studenta: Nelly El Khatib

Název práce: Reorient

Slovní hodnocení:

Nella překládá k bakalářské obhajobě práci, ve které se pokouší malířsky vyrovnat s vlastní identitou s otázkou rozdílů střeoevropského a arabského světa. Od svého útlého dětství je její život propojen mezi dvěma zdánlivě velmi odlišnými kulturami, mezi jižní Moravou, kde žije, a Libanonem, odkud pochází rodina jejího otce. Ostatně rodinu jejího otce od útlého dětství navštěvuje, dalo by se tedy říci, že atmosféru Libanonu od narození pravidelně nasává. Údolí Bikaá, malebná a zelenající se část země uprostřed žlutavých pohoří, je neuvěřitelné místo. Stará kulturní krajina, kde na každém kroku nacházíme pozůstatky vzdálené i nedávné minulosti, nejúrodnější místo Libanonu, jeho sýpka i vinice. A pak chrámy v starověkém Heliopolisu, skvosty římské architektury a od pradávda multikulturní společnost, kde vedle sebe žijí sunnitě, šiitě, křesťané i drúzové. A na druhé straně ale také místo nedávných střetů mezi hnutím Hizballáh, Sýřany a Izraelci. Majestátní minulost i komplikovaná současnost. Pobořené chrámy i nedostavěná obydlí současných obyvatel. Dva protipóly v jednom. Strach i naděje. Láska i nenávisť. Písečná bouře i vlahý osvěžující déšť. Poezie i strohé oznámení na stránkách novin. Protiklady, které jsou všudypřítomné, ale bez kterých by tohoto fenoménu možná nebylo.

A všechny tyto podněty jako by do sebe nasál cyklus maleb, které nám předkládá Nelly El Khalib, jakási zpověď učiněná z daleka, jejímž hlavním katalyzátorem je možná podvědomá touha návratu a ideálu bezkonfliktní společnosti. Autorka v cyklu propojuje vzpomínky, ideály, romantiku i realitu, užívá přitom reálií vzdálené kultury, které zasazuje do expresivně imaginativních ne-krajin, jejichž realistické siluety jsou rozpity do amorfních organických ploch, jen v některých fragmentech jasně definovaných přímkou strohou linií. Divák má dojem, jakoby se autorka těmito náhlými ostrovy ohraničenosti pokoušela zachytit hledání nějakého jasného ukotvení ve všudypřítomné komplikované nestabilitě, vyjádřené rozháranými i uhlaženými tahy štětce či špachtle. Nejen pastelové tóny, ale právě kontrasty jemných a ostrých linií jsou pro celý cyklus typické a vytvářejí tak jednotící prvek, který dokazuje autorčin jemný cit pro koloraci, vycházejí z předobrazu předovýchodní reality doplněného jasnou gradací. Obrazy tak navzájem propojují právě tyto formální atributy, které jsou silnou stránkou představeného souboru a vytvářejí charakteristickou strukturu, ve které dobře funguje i použitá technika olejomalby s intervencemi akrylem na bavlněném plátně. V některých obrazech se navíc odráží také tradiční arabský přístup k zobrazování, kde hlavní roli hraje pouhý náznak a ornamentika a nikoli popisná realita, což je další z principů, se kterým se v rámci souboru setkáme. Právě propojení otázek multikulturalismu a tradice je v současném bipolárním světě více než aktuální.

Trochu komplikované je pro mne rozhodnutí autorky použít v souboru obrazu tak diametrálně odlišné velikostí jednotlivých děl. Tento přístup dle mne poněkud narušuje jednotnou strukturu souboru a není ani vysvětlen v doprovodných textech. Předpokládám však, že autorka měla k takovému postupu důvod, a bylo by proto vhodné jej divákovi rozšířovat.

Zajímavým a překvapivě silným doplňkem celého souboru jsou pak ukázky skic a černobílých kreseb, na kterých silně rezonuje expresivně surrealistické zpracování linky s prvky geometrizace plochy i fragmentace obrazu, které jsou jakýmsi otiskem niterných autorčiných emocí, s aurou zápisu daného okamžiku. Předkládaný soubor plně odpovídá a rovněž rozsahem splňuje zadání bakalářské práce a proto ho doporučuji k obhajobě.

Otázky k rozpravě:

- Když procházím celý soubor, zaujalo mne, že se jednotlivá díla od sebe velmi rozměrově liší, od opravdu malých intimních děl až po velkoformátové malby. Jaký byl záměr propojit takto rozměrově odlišná díla k sobě?
- Jakým způsobem lze v soudobé malbě reflektovat tradiční arabskou kulturu tak, aby výsledkem nebylo pouhé klišé?
- Název Reorient mi připadá z češtinářského hlediska trochu kostrbatý a vpravdě možná i zavádějící? Jaké je dle vás jeho přesné vyznění?
-

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace:

B

Posudek vypracoval(a):

doc. PhDr. Filip Suchomel, Ph.D.

Datum: 4. června 2025